

Radna mjesta koja traže Nijemci treba otvoriti, ali u Hrvatskoj!

Ispravnom strategijom prema snažnim gospodarstvima Hrvatska bi mogla profitirati od rasta njihova izvoza u regije koje su hrvatskim poduzećima teško osvojive

piše **ŽELJKO PERIĆ**
zperic@caper.hr

Prema udjelu izvoza u Njemačku Hrvatska je na dnu ljestvice. Kad bismo ga podignuli s 1,7 posto na bar pet posto BDP-a, to bi donijelo dodatne dvije-tri milijarde dolara izvoza i desetke tisuća novih radnih mjesta - u Hrvatskoj

Gospodarstvo Njemačke dobiva bitku s krizom i bilježi najnižu stopu nezaposlenosti u posljednju 21 godinu. Objavljen je podatak da je ondje raspoloživo otprilike milijun radnih mjesta, od kojih Nijemci nama, Bugarima i Rumunjima nude 150-ak tisuća. Zbog naše velike nezaposlenosti to je na prvi pogled dobra vijest. Međutim, mnogo veću korist Hrvatska bi imala ako bi se njemačka potreba za radom naših radnika zadovoljila zapošljavanjem tih ljudi u Hrvatskoj. Kako? The Economist je nedavno analizirao razinu izvoza 12 istočnoeuropskih zemalja u Njemačku, iskazanu kao udjel tog izvoza u BDP-u svake zemlje. Rezultati su vrlo zanimljivi i indikativni za nas. Češka je na vrhu ljestvice. Njezin je izvoz u Njemačku fascinantnih 18,2 posto češkog BDP-a. Iznad 10 posto još su Mađarska (15,4 posto) i Slovačka (13,3 posto).

Prozor u svijet Prevelika ovisnost o izvozu u jednu zemlju teoretski je rizik za izvoznicu, ali imajući na umu da je Njemačka druga najveća izvoznica u svijetu, izvoz u nju zapravo je prozor u svijet jer velik su dio njemačkog uvoza iz tih zemalja proizvodi ili dijelovi koji se ugrađuju u završne izvozne proizvode njemačkih poduzeća. U mnogim slučajevima to su proizvodi iz pogona u koje su uložili upravo njemački ulagači iz autoindustrije, energetike i drugih industrija.

Iako oduvijek imamo vrlo dobre političke odnose s Njemačkom, do sada ih nismo uspjeli kapitalizirati, zbog čega je Hrvatska na dnu ljestvice s udjelom izvoza u tu zemlju od samo 1,7 posto našeg BDP-a. Mnogo je razloga za to: od dosadašnje dezorijentiranosti strateških gospodarskih ciljeva, opstrukcije ozbiljnih 'greenfield'-ulagača do slabe poslovne umreženosti naših poduzetnika... Možemo li započeti uklanjajući birokratskih zapreka za ulagače, olakšicama poduzetnicima i na krilima ulaska u EU ciljati na to da uskoro dosegne zlatnu sredinu ljestvice s

udjelom izvoza u Njemačku od bar pet posto BDP-a? To bi donijelo dodatne dvije-tri milijarde dolara izvoza i desetke tisuća novih radnih mjesta - u Hrvatskoj. Njemački poslodavci cijene naše radnike i stručnjake. Hrvatska im nije egzotična, geografski smo blizu, primjenjujemo uglavnom jednake standarde. Imamo neke preduvjete i prostor za napredak. Postignuća drugih istočnoeuropskih gospodarstava pokazuju da im je oslanjanje na izvozno orijentiranu njemačku ekonomiju pomoglo ublažiti mnoge slabosti.

Izvoz kao prioritet U proteklom desetljeću izgradnja strateških gospodarskih odnosa s velikim gospodarstvima hrvatskoj politici nije bila prioritet, što se jasno očitivalo u svim izvoznim statistikama. Ulazak u EU dominirao je nad drugim ciljevima i većinom se raslo pokretanjem velikih infrastrukturnih projekata koji su se financirali javnim dugom.

Unapređenje izvoznoga gospodarstva sad bi morao biti prioritet. To je izazov i za novu Vladu i za sve sudionike u gospodarstvu. Nužno je napokon upregnuti kapacitete gospodarske i svekolike diplomacije, poduzetničke i političke elite, ekonomske struke. Ulog je vlastita budućnost, čiji smo dio izbjegavanjem pametnog osmišljavanja dosadašnjeg razvoja već potrošili.

U nedostatku profilirane izvozne strategije moramo biti brutalno iskreni i upitati se kako bismo se mogli, bar neko vrijeme, 'šlepati' na snazi njemačke ekonomije (BDP veći od 3,6 bilijuna dolara) i njezina moćnog izvoza (iznad 1,5 bilijuna dolara), kao što to uspješno čine gotovo sve istočnoeuropske zemlje.

Jaz između našega sadašnjeg, posljednjeg položaja i sredine ljestvice kao poželjnog cilja trebamo promatrati kao prostor koji bismo uskoro morali osvojiti.

Ispravnom strategijom prema Njemačkoj, koja bi trebala biti jedna od naših ključnih prirodnih partnerica, ali i drugim snažnijim gospodarstvima, Hrvatska bi mogla znatno povećati izgleda da profitira od sigurnog rasta njihova izvoza u regije koje su većini hrvatskih poduzeća nepoznate, daleke i teško osvojive. ■

HRVATSKA NAJMANJE IZVOZI U NJEMAČKU

